

СЕРЖ ЛЬОМАН ВИТАЛЕН СЪН

Превод от френски: Любомир Найденов, 1993

chitanka.info

СЕРЖ ЛЬОМАН е роден през 1964 г. в околностите на Париж. Открива научната фантастика още на осем годишна възраст, ровейки се сред дългите рафтове на окръжната библиотека. И веднага решава да стане писател. Ето как една детска мечта се превръща в реалност. За първи път той публикува своя новела през 1984 г. /новелата „Пастели“, в съавторство с Жил Веррдез/, излязла в списание „Континиум“. Може би и това е основната причина, която обърква съвсем студентския и професионалния му живот. Най-напред студент английска филология, после той е продавач в книжарница, след това сценарист и аниматор, после отново студент, този път по история на древния свят, докато най-сетне, през 1987 г., получава диплом за завършено образование. През 1990 г. публикува първия си роман „Висшият закон“ в небезизвестното издателство „Флъв Ноар“, под псевдонима Дон Ериал. Следват други романи, както и публикациите на двайсетина новели, в различни френски списания. Серж Льоман използва няколко псевдонима: Дон Ериел — за спейс оперите, Карел Дек — за някои по-кратки „историйки“ /както обича да се изразява/ и за своя последен роман „Шпионинът, дошъл от отвъдното“ /роман с номинация за престижната френска награда Рони Ене за 1992 г./, и естествено — истинското си име.

През 1990 г. новелата му „Перспективата е трудно изкуство“ печели първа награда на фестивала и срещата на европейските писатели фантасти „Еврокан-90“ /същата новела е публикувана във Франция три пъти, в Канада два пъти и се подготвя за публикация в САЩ, където освен споменатата новела, ще бъде публикувана и новелата „Звезден рай“/. Един от последните му разрази „Човекът, който искаше да спаси Вселената“ е с тазгодишна номинация за Голяма Награда за Френска фантастика. Броени дни ще покажат дали Серж Льоман /Дон Ериал, Карел Дек/ ще бъде двойно възнаграден...

Любомир Найденов

„На Лидия“

Ето по какъв начин Делфирио — наречен Живописеца, защото имаше обичай да маже тялото си с бои; наречен Човека с Котешката Глава, поради някакви необясними причини, които ни се изплъзват; наричан още Двойна Луна, Окото Гаргантюа и Повелителят на Уханията, — ето /значи/ по какъв начин постъпи той, за да разшири своите владения отвъд Плодородната Твърдина и да посее наказанието, омразата, болката и смъртта толкова надалече, докъдето можеха да го отведат краката му.

Неуморимо Делфирио скиташе на и под Земята в търсене на някоя жертва. Беше необходимо тази жертва да бъде много нещастна — много — сърцето и да бъде свито от мъка и очите й пълни със сълзи. /В действителност/ на него му трябваше тя да бъде сляпа, но което е същото, само че иначе казано; за да няма тя никакъв шанс да избегне капана, който той щеше да и постави. Дълго време той търси. С дъха си омърси някакъв плаж в Централна Европа, дебнейки тези, които меланхолията и залезът отпращаха във вълните. Три дълги месеци той дрема върху покрива на асансьор в самото сърце на Свободно Совето, готов да обсеби мъжа, който всяка сутрин съзерцаваше асансьорната шахта, питайки се дали този път ще намери куража да скочи /но не го намери/. Той танцува в завесите на някаква детска стаичка, подбуждайки тихомълком строполилата се край празното розово детско креватче изнемощяла майка да натисне спусъка /в последния момент тя промени решението си/. Той търси, търси, търси. Цели сто тридесет и осем години. И когато намери, човекът се оказа

ХЕРОС^[1]

неподвижно застинал в небето, един от онези, които двадесет и първият век бе изхвърлил във въздуха и се бе учудил, че не го вижда да пада — този чист продукт на Слънчевата Ера, с рамене и чело посипани със звезден прах.

Той се казваше Жос Ферер. Беше роден в Сан Жасинто, на първи януари 2034 — годината на тридесет и трите урагана, — и се бе качил

на кораба Преизподня Пет на шестнайсетгодишна възраст, воден от вярата, предадена му от неговите бащи и деди, и който лека полека се бе превъплътил в благодушния образ на Слънчевия Христос, чието царуване едва бе започнало под покровителството на първите столетници, далече от задушавачата се Земя, далече от гъмжащите , пренаселени градове, далече от ревнивата ярост на латифундистите^[2], мечтаещ си понякога за Мерсер на Плажа. Той се научи да ходи в празното, изучи гребането на плувците, дошли от голямото никъде, изчаквайки случая да ги имитира и на свой ред да се потопи в светлината. И когато тя го озари, той се оказа най-добрият от ветераните по време на упражненията. Повериха му изключително тежки задачи /свързването на огромни фоточувствителни платна/, понякога смъртоносно опасни /изнамирането на базалтови блокове, катапултирани от Луната/... Той работи усърдно, спечели доверието на Главнокомандващия на станцията и когато онзи умря, съвсем логично зае неговото място. Един ден, когато беше отишъл в голямата за ла, посрещне новопристигналите, една млада жена се приближи до него и му разказа своята история. На земята познаваха Жос. В кметството на Сан Жасинто зачитаха неговото име. В Църквата на Слънчевия Христос всеки първи ден от пролетта четяха молитва за него. Жос се усмихна. Младата жена наведе глава и прошепна: „Видях те Ферер-Сиачо, когато бях съвсем малка. Видях те насън. Спях в парка на хазиендата близо до гората. Ти излезе от гората и седна сред слънчогледите, съвсем близо до мене. Започна да ме милваш. Каза ми, че ако се кача на Преизподня Пет, ние ще бъдем мъж и жена пред Слънчевия Христос...“ Жос престана да се усмихва. Момичето отстъпи една крачка назад. „Но това беше само едни сън.“ Той поклати глава. „За мен няма никаква разлика. Как се казваш?“ Тя му беше нашепнала на ухото. /Анита/. Той бе взел лицето и в ръцете си. Тя беше девствена, много мургава и много красива. Беше се оженил за нея веднага на другия ден, пред целия персонал на Станцията — пред олтара на Слънчевия Христос. А вечерта бяха правили любов, гледайки как Земята се търкулва под тях като някаква синя топка. Странни, познати, развеселени гласове се бяха надигнали в сянката, докато двамата заспиваха. По-късно, Анита беше умряла.

Понеже беше шеф на орбиталния комплекс L-5, водач на Преизподня Пет, Главнокомандващият или Сиачо от Преизподня Пет,

Жос успя да спаси тялото на жена си. Анита нямаше да захрани дълбоките гърла, нямаше да претърпи кремация в пещите на Големия Небесен Платноход...

Анита щеше да бъде положена в голям хладилен саркофаг и изстреляна към звездите. Жос има дълъг разговор със своя инженер по изстрелването в пространството. Ковчегът можеше да бъде снабден с малък ядрен заряд, способен да му предаде ускорение от около нула, запетайка три процента от скоростта на светлината. После той остана за миг в обсерваторията с астрономите и с тяхна помощ избра бъдещото слънце за своята жена: Алтаир, звезда от спектрален тип А 5 с основна честота, жълто-зелена на цвят, разположена на шестнадесет светлинни години от Твърдината. Тогава Жос отиде в Магазина и чрез компютъра избра най-красивата рокля, с която разполагаха в момента. Облече в нея вече вкочаненото тяло, взе го след това на ръце и го положи в саркофага. Някакъв техник се бе приближил, но той го отпрати, сам запои люка и отведе ковчега до страничния отвор на борда. Проблясна светкавица, някаква синкава искрица в мрака, после звезда, която все повече се смалчаваше... И неочаквано всичко престана, повече нямаше нищо. Жос благодари на своите приятели за техните искрени съболезнования. Когато те си отидоха, той опустоши апартамента си, плака известно време, после взе служебното оръжие и отвори уста. От друга страна на кристалния илюминатор Двойната Луна се усмихна и му прошепна: „Съществува друг начин да ми служиш намериш жена си, Ферер — Сиачо. Пусни ме да вляза и аз ще бъда завинаги твой ще ти кажа какъв.“ Жос извади дулото от устата си. „Побърквам се — възкликна той. — Ето че Луната ми говори и ми говори за Анита (а също и за нещо друго, но не чувам много добре).“

„Това превъплъщение е временно. Ако ми позволиш да вляза, аз ще бъда Живописеца и може би, Повелителят на Уханията. Ще поговорим с теб за онова, което трябва да направиш, за да си намериш отново жена си. Но за това ти трябва да пожелаеш присъствието ми край теб.“

Двата езика на Далфирио се движеха от другата страна на илюминатора, но Жос забелязваше само един. Двамата гласа на Делфирио се смесваха в ушите му, но той не смогваше да различи какво му нашепваше вторият. Образът на Анита, на нейната голота, разкрита от нежния, мек блясък на Земята на няколко крачки от него /

на няколко дена оттам/, го убеди окончателно. Той извика: „Тогава влез!“ и някакъв разноцветен силует се изправи пред него.

— След малко ти ще пътуваш — протръби Живописеца, размахвайки дългите си ръце. — Ти ще пътуваш във Времето.

— Но какво е станало с гласа ти? — запита Жос. — В един момент ми се стори съвсем обикновен, а после...

— Всички вие, ревностните последователи на Слънчевия Христос, понякога стигате твърде далече с вашия скептицизъм.

Делфирио прилепи острите си уши към черепа и раздвижи мустачките си.

— Кажете ми, правех ли се на клоун от другата страна на илюминатора, лъгах ли те, че съм без скафандър и кислороден апарат — без нищо, с което да се предпазя?

— О, така беше, не си ме лъгал!

— И когато ти ме покани да вляза, видях ли дали преминавам през люка, така, както всеки един би го направил?

— Поне аз не видях нищо такова.

— Ами сега, когато съм пред теб, в същата лунна премяна ли съм, както беше преди малко?

— Не, безспорно не.

— Тогава, какво толкова странно има, ако гласът ми ти изглежда малко променен и различен от онзи, с който ти говорех, когато бях отвъд, след голямото никъде, там — навън, където няма въздух, нито светлина, нито топлина?

— Не си спомням — въздъхна Жос. — Честно да ти кажа, вече нищо не си спомням. Нямам вече нито сили, нито воля, нито надежда, нито желание... Кажете ми какво искаш или изчезвай...

— Какво искам ли? — повтори котешката глава със сладникав глас, — но, мили мой, не разбираш ли? Става въпрос за тебе...

— Аз вече съм мъртъв.

— ... за тебе и за Анита.

Делфирио седна на леглото до Жос и с едно движение на пръстите си, боядисани в зелено и жълто, в ръката му мигновено изникна кристално шишенце, запечатано с восък. „Многобройни легенди се носят за мене — измяука той. — Говори се, че нямам име и че единствено цветовете, с които съм боядисан, ми позволяват да съществувам. Казват, че съм участвал в Революцията на Мекушавите,

но в същото време народът на Гигантските острови ме видял да се нося в атмосферата на Юпитер. Казват най-сетне, че съм Повелителят на Уханията....“

Той поднася шишенцето към светлината, то започва да проблясва.

— Ето, това е, което ни интересува.

— А мен нищо от това не ме интересува.

— Не се оставяй на болката да те заслепи, Ферер Сиачо. В този флакон има изключително рядка есенция... Няма ли да ме попиташ каква?

— Каква? — промърмори Жос, поглеждайки към оръжието си.

— Сълзяща трева. Каучук, изпускащ мъзга. Слънчогледи, обърнати към слънцето. И много други аромати – всичките уловени от мен в Сан-Жасинто, в деня, в който Анита, легнала в парка на хасиендата на стария Келер — нейният баща, — спеше и за първи път сънуваше.

— Това е било просто сън...

— Аз не правя разлика. — Делфирио присви клепачи. — Ако ти си бил точно в този ден там, сега би могъл да вдъхнеш от същия този въздух и да получиш тези ухания като подарък. Майката Природа е толкова разточителна... толкова щедра!

— Не искам.

— Как така?

— Анита е мъртва. Всеки миг, който съм изживял с нея, ще остане завинаги запечатан в съзнанието и паметта ми. Нямам никаква необходимост от допълнителни спомени. Нямам намерението да страдам още повече.

— Кой ти говори за спомени? — възрази лукаво Живописеца. — Това, което аз ти предлагам, е едно ново начало, едно прераждане: давам ти втори шанс. Есенциите, събрани в кристала, са толкова чисти /и твоята болка толкова силна/, че ще ти бъде достатъчно само да изпълниш дробовете си с тях и да напуснеш тази действителност. Анита продължава да живее в парка на хасиендата на Келер, някъде в края на гората, сред слънчогледите. Дори в този момент тя те сънува. Приобщи своя разум към нейния и ще видиш как времето ще престане да ви разделя.

— Не ни разделя времето, ами смъртта. Анита почива в саркофаг, запечатан с восък, който я носи към Алтаир със скорост от деветстотин километра в секунда! След пет хиляди години тя ще се превърне в най-красивия сателит, който някога се е носил в орбита около звезда.

— Лъжеш се и това е нормално. Миналото, настоящето и бъдещето са само илюзия, сътворена в недрата на опита, станал чувствителен от употребата на граматиката. Докато Времето... Ах, Ферер-Сиачо! Времето е нещо съвсем друго. Цяла поредица от тайнствени ценности, равностойни помежду си и натоварени със същия потенциал. Анита не е била, не е, няма да бъде... Анита сънува, умира, прониква в светлината на Алтаир — докато ние с теб разговаряме за неща, за които всичко или почти всичко вече е казано. Искаш ли да отвориш това шишенце?

Жос се взря в лицето на Делфирио, чиято усмивка му се стори фалшива, очите безжизнени, ръцете мръсни, а дъхът му зловонен. Една муха излетя от лявото му ухо и започна да кръжи около котешката му глава.

— Няма мухи на Преизподня Пет — промърмори той, хващайки с примирение кристалния флакон.

— Преданите обекти следват своя господар където и да се намира — отвърна му Живописеца. Отвори уста и насекомото потъна между двата му езика.

— Вдъхни от смъртта
уханието, Ферер-Сиачо. Вдъхни
и бъди мой
премини през Времето.

Ето как Жос подписа съглашението /въпреки предупрежденията, които му бяха нашепвани, и без които операцията по подписването нямаше да получи печата на Великите Зли Сили/, отварящо вратата към звездите на Делфирио, чието царство до този момент се бе ограничавало единствено в рамките на Плодородната Твърдина. Той отпуши шишенцето. Уханието се понесе към него. Той затвори очи. Уханието го завладя. Сан-Жасинто, годината на тридесет и трите урагана... Неговото бебешко тяло си спомняше за мириса на тревата, мокра от скорошната буря. В хасиендата на Келер, много години след това, несъмнено се бе носил същия аромат, примесен с този на каучук, изпускащ мъзга, и на слънчогледи, обърнати към слънцето в края на

някой следобед. Сенките вече се бяха удължили, но небето, окъпано от скорошния дъжд, все още бе ясно. Жос се измъкна от укритието си сред храстите, където беше заспал, и се запъти към края на гората. Птиците, които мъничко преди това като че ли бяха застинали из гъсталака, сега изведнъж се разлетяха, когато сухият клон изпращя под краката му. Той се усмихна. Пред него дърветата оредяваха. Зад стволовете той различи огромна поляна, покрита с гъста, зелена трева, превита под тежките локви вода, която все още не се бе изпарила. За миг той се спря, вдъхна дълбоко... Внезапно някакъв масивен силует изскочи от жилището и се нахвърли срещу него.

— Нямаш късмет — изръмжа Пазачът Лъв, изправяйки се на задните си лапи. — Покрайнините на хасиендата на Келер са обект на постоянно наблюдение и ние — останалите анималисти, — не познаваме нито умората, нито нехайството, нито корупцията.

Жос отвори уста, но не успя да произнесе никакъв звук. Толкова време беше изтекло! Когато беше дете, семейството му бе прекалено бедно, за да може да се обгради с каторжници-пазачи, мутанти, или човешки същества /впрочем, какво толкова можеха да наблюдават, след като се бяха наблъскали той и останалите шест милиона изоставени в пластмасовите бидонвили, влизащи в състава на Свещения Лазарет?/. Въпреки това, всички от имението знаеха, че в големите хасиенди купуват хищници за пазачи от евгениците^[3] в Бразилия... Но той беше избягал на Преизподня Пет без никога да види нито един от тях и анималистите се бяха присъединили към вълците, слоновете, Масаите и към електрическия полубог, наречен Грим сред плеядата от баснописци.

— Нямаш късмет, нямаш късмет — отново подхвана Пазачът Лъв, поклащайки пищната си грива. — Повярвай ми, човек би казал, че наистина остарявам. — Жълтите му очи с възбуда помитаха горския гъсталак надлъж и нашир. — Тук няма никой, с изключение на един... призрак.

— На един призрак — повтори Жос с отпаднал глас.

— Ами да — изръмжа животното, отпускаяки се на четири лапи. — И призраците не причиняват злини на обожаваната дъщеря на Сеньор Хуан Белависта Келер — нашият господар и всеобщ работодател, — да пребъде името му в Слънчевата Вселена. Хайде,

трябва да свърша този обход. След което ще отида да изпуша една цигара с маймуните.

Пазачът Лъв изчезна. Жос изчака един миг, после излезе от гората. На петдесетина метра от него някакво момиче, чиито дълги черни коси и неземна красота озаряваха хоризонта, спеше на една въздушна възглавница. Той безшумно се доближи. Тя беше гола. Той коленичи до нея и положи глава на тъмния и корем. Анита! /Как биеше сърцето му.../ Анита, жива, жива — завинаги и за вечни времена! Жос се опияняваше от нейната топлина, от нейната миризма, в която се премесваше и тази на слънчогледите, пиещи живителната светлина.

— Кой е?

Тя все още спеше, но тялото ѝ се пробуждаше.

— Това съм аз, Анита. Аз, Жос Ферер, който замина за звездите. Главнокомандващият на Преизподня Пет. Един ден... — Той се усмихна. — Един ден ние ще бъдем мъж и жена пред Слънчевия Христос. Чрез Грим, ти си жива, жива...

Тя разтвори крака и с устни той докосна мъхчето ѝ на дете, вмъкна езика си в седефа. Изпълни се с нея — с нейните флуиди, с обезумелия барабан на сърцето ѝ — сега толкова бърз, и с нейния дъх ураган, заплашващ неговите вътрешни диги. Той се носеше във вихрушката, подвластен на бурята, дебнеше първата светкавица и беше готов да се прекатури, щом се отвори небето, почти безсъзнателен за мехура вселена, задъхващ се заедно с тях, за дърветата от гората, които се превиваха и изхвърляха във влажния въздух водовъртежи от листа; за тревата, която пулсираше под побеснелите атаки на вятъра; и за краката на Анита, натежаващи все повече върху раменете му — сякаш превръщащи се в минерал. Уханието.... Уханието изчезваше. Жос се изправи. По поляната към него се движеше огромна сянка. Той отхвърли глава назад. Някакво гигантско око се беше надвесило над него и изпитателно го гледаше. — Какво е твоето второ желание, Ферер-Сиачо? Отстрани до него Анита бе неподвижна и студена като статуя. Явно еротичната поза, в която мразът на времето я беше извалял, се харесваше на Делфирио. Той затвори своето Око-Гаргантюа, пак го отвори и повтори, сдържайки се с голяма мъка да не се усмихне. „Твоето второ желание?“ Защото, съвсем естествено, нещата трябваше да се развият точно така, според стриктно изградения ред от Историята, Легендата и Традицията. Жос не протестира. Дълбоко в

себе си той бе знаел, че още от самото начало ще подпише съглашението със своята собствена кръв. Бе поел право към вечните мъки в Ада и нямаше никакъв начин, нито желание, да ги избегне. Ала отсега нататък единствено значение имаха думите, които можеха да заставят Човека с Котешката Глава да бъде коректен и да зачита участието си в сделката. „Анита ще бъде моя“ — прошепна той след дълго /дълго/ мълчание. „Ще ми бъде дадена от Слънчевия Христос! В негова чест! Тя самата ще ми се отдаде — съвсем съзнателно, — аз също ще го направя.“ Той се усмихна, досещайки се за Мерсер, без да знае защо. „Какъв е статута на всичкото това, Живописецо? Предистория и наука или спомени от бъдещето? Когато за първи път легна в леглото ми на Преизподня Пет, тя беше девствена, а срещата ѝ с човека от гората не бе нищо друго, освен сън, преследван от годините. Това ли е причината, поради която днес ти ни... задържа?“

— Жизнеността на твоя разум ме впечатлява, простосмъртни човече.

— О, ти несъмнено ще свикнеш — със сърцето, с душата и всичко останало. Но преди това искам да ме отведеш на такова място във Времето, където аз и Анита да можем да правим любов, без това да изглежда парадоксално. Такова е моето второ желание.

Окото изчезна. Жос сведе глава. Едно малко кристално и запечатено шишенце беше оставено върху корема на Анита. Той го завъртя между пръстите си, потръпвайки при допира с нежността на кристала... Момичето беше там. Винаги беше я имало. И винаги щеше да я има. Там — но далече. Разделена от него от някаква нематериална бездна, чиято плътност бе несъмнено по-малка от тази на един водороден атом... С нокът той изби запушалката от червен восък, без да обръща внимание на руническите надписи, вклинили се във вътрешността на втвърдената каша като някакви гърчещи се драскотини. Силна миризма на озон се надигна към него, обгърна го с бързината на танцуващ дервиш, докато в същото време гравитацията отпускате своята прегръдка... Жос почувства, че се отправя нанякъде и остава, едната му половина се понесе, но към какво, той не знаеше или по-скоро, знаеше, но аз съм неспособен да си спомня, — как се казваше това усещане? Нещо вече видяно, все едно, че вече съм бил тук я да видим — той със сигурност знаеше, че ако тръгне напред по коридорчето на този кораб, потънало в полумрак, ще трябва да завие

наляво, би могъл да спре далече от броженето на жилищните модули, да се спре пред огромното пано от кристал-К и да наблюдава Земята — тази синя топка, — същата картина, същата, както онази вечер, когато / да.../, после да продължи по пътя, отново да завие, тъмнината щеше да се сгъстява и шумът — неясен човешки прилив, смехове, музиката, — той щеше да се бори; тревата все още я имаше — сякаш разлети локви, тук и там, и все пак невидима; не, това няма да бъде трудно — не, — с уханието, което ще го води: аз вече съм бил тук /помисли си той/, аз съм си у дома — така поне ми се струва. Някакъв аромат изпълваше коридорчето. Тревата все още я имаше, но не беше подобна на онази от хазиендата на Келер. Жос подмина паното от кристал-К. Навън беше нощта, студът, мразовитата баня на голямото никъде. Той се наслаждава за миг на лекотата, с която плувците преминаваха от една платформа на кораба в друга, спомняйки си за първи път, когато беше облякъл неудобния скафандър под подигравателните погледи на ветераните, за да отнесе някакъв орган за присаждане от фоточувствителни клетки чак до щурмовия борд на Големия Небесен Платноход. Както Грим, който тогава беше млад. Усмивайки се, той подмина илюминатора, поздрави с махване часовоя на пост пред люка на хидропоничната ферма. Той се намираше на Преизподня Пет, това беше неговия свят, далече от задушавачата се Земя, далече от гъмжащите, пренаселени градове и от ревнивата ярост на латифундистите. Тук-там сред тревата във фермата се мяркаха бледолилави цветя, всеки можеше да дойде и да се търкаля на воля отгоре им. Той беше горд с онова, което бе свършил тук — горд от онова, което бе станало със Станцията по времето на неговия мандат. Неговото дело бе намерило многобройни отгласи, там долу... В Сан-Жасинто всеки първи ден от пролетта вярващите казваха молитва за него. Водачът, Главнокомандващият не ги беше забравил. Той беше горд с Анита. Докато се приближаваше към техните покои, стори му се, че долавя нейния парфюм — някаква смесена миризма, едновременно едва доловима и жестоко натрапваща се от амброзия, от мускус, мляко и откъснати цветя. Това ухание... Същото, съвсем същото като онази вечер, когато...

Да.

Вратата беше заключена, Не я заключваха, освен в случаите, когато се любеха. Той се поколеба, съзнаващ за кървавите приливи,

които сърцето му на вълни оттласкваше към най-отдалечените острови на неговото тяло — към краката, ръцете, лицето, — докато не настъпеше отливът. Уханието го обгръщаше отвсякъде като саван или плащеница. Жос отвори уста, пак я затвори, извади биокартата от джоба на своята туника и я напъха в кухнята за идентификация. Вратата безшумно се разтвори. Той влезе. Разсеяна светлина къпеше полусферичния салон. Той завъртя очи и за момент се наслаждава на несигурната игра на светлинните сигнали, пулсиращи по повърхността на централното табло за свръзка — един балет на насекоми с геометрични форми. Диханието на Анита изгаряше съзнанието му като с нагорещено желязо. „Живописеца...“ — прошепна той с дрезгав глас, после прекоси салона, носейки се с лекота в царящата безтегловност. Паното от сив картон, което изолираше стаята от останалите части на апартамента, беше полуотворено. Той се приближи. Анита крещеше. Въртеше се около себе си, извивайки се и около Жос, увеличайки го в безумната революция на страстта, чийто бурни вълнения бяха отблясъците на раменете и голият ѝ гръб, на ханша и краката ѝ, опрени в мъхестите тапицирани стени на стаята; някакво бледо, размито петно с цвят на слонова кост. Жос се загледа в него, за да не вижда, за да не се вижда. С нея. Вкопчи се с поглед в него. Петното подскачаше върху растителния килим. Потръпна, когато се покатери в свивките между чаршафите на разбитото легло. После изчезна, погълнато от антисветлината на голямото никъде, рееща се от другата страна на илюминатора като някакъв блестящ ореол от Земята, която се търкаляше, търкаляше както впилите се един в друг влюбени, тази синя топка. Те крещяха и уханието надигаше вой у него... Жос отстъпи назад. Едно разноцветно лице го наблюдаваше от централния контролен екран, от другата страна на салона. „Каква прекрасна нощ за наистина прекрасна сватба, нали Ферер-Сиачо?“

— Да — отвърна той, задъхвайки се. — Да... — Апартаментът се въртеше около него, пропадеше надясно, после наляво, отпращайки го и карайки го да се търкаля край полусферичните стени, докато обърканите им гласове като ехо отекваха: една прекрасна НОЩ за наистина прекрасна сватба прекрасна нощ за НАИСТИНА прекрасна сватба прекрасна нощ за наистина прекрасна СВАТБА една

нощ за наистина прекрасна сватба една
нощ за наистина прекрасна сватба една

нощ ЗА наистина прекрасна сватба една прекрасна
за наистина прекрасна сватба ЕДНА прекрасна
за наистина прекрасна сватба една ПРЕКРАСНА нощ
за наистина прекрасна сватба една прекрасна нощ
за наистина прекрасна сватба една прекрасна нощ за
ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА!
ДА! /изрева той, залепяйки ръце на ушите си/ ДА!
ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА!
А сега, помисли.

Живописеца те гледа и ти. знаеш неговото име.

Живописеца ще каже:

„Какво е твоето трето желание?“

Ти знаеш неговото име. Ти знаеш неговото име.

Какво ли иска той?

Не казвай: теб

Не казвай само: теб.

Ще бъде твърде просто. Ти знаеш неговото име.

Неговото име...

Пред тебе той разкрива пътища: какви?

На тебе той предлага избор, но: какъв?

Той те използва. Ти му служиш. Но ти знаеш неговото име. Той ще изпие твоята душа. Вече я държи в ръцете си. А сега, помисли. Той се забавлява. Той си играе. Защо? Хиляди, милиони страдат там долу, готови да умрат, защото настоящето вече не е нищо друго освен една безконечна тегоба. Но той избра теб. И сега си играе. Той направлява твоето страдание. Насилва те да напредваш още, и още, и още, макар че ти би искал да останеш там, на колене, вкоренен като дърво в мъха на Преизподня Пет, защото Времето е блок от ледено стъкло — непоклатимо, — защото миналото не може да бъде пресътворено, защото ти си бил единствения любовник на Анита и днес нейното тяло ти е забранено. Призрак. Ти си просто един призрак. Пазачът Лъв от хазиендата на Келер го видя. За него, за нея — за всички тях, — ти идваш от бъдещото. Това ти дава знанието: ти можеш да гледаш и да разбираш. Но това те лишава от инертността на Историята. Ти вече нямаш почти никакво тегло. Почти никакво. Тежиш колкото един сън, навън, под слънцето. Живописеца ще каже: „Какво е твоето трето желание?“ Той те използва. Той разкрива пътища и те насилва да

вървиш напред. Той има нужда от теб. Защо? Твоята. душа, той вече я държи в ръцете си. Какво ли имаш ти да му предложиш, нещо, което другите са нямали — нито един от тях? Миналото: далеч от всякакъв обсег. Настоящето: смъртта. Бъдещето: той ще дойде с теб. Той ще пътува през теб така, както го е правил от самото начало. Какво е туй, което можеш ти да му дадеш, а той да няма? Какво е твоето трето желание, Ферер-Сиачо?

Жос се изправи. В стаята виковете са престанали. Той си спомня. След като бяха правили любов, той и Анита дълго време бяха останали вплетени един в друг, носени от безтегловността, хвърлени в някакъв забавен скок като две звезди близначки. Той прекоси салона и натисна един невидим бутон. Някаква яйцевидна секция се отдръпна, разкривайки в стената кантонерка, цялата пълна с хапчета.

— Не знам какво целиш, Живописецо — измърмори той, след като взе шишенце Делетал, — но няма да го получиш от мене. Анита е жива, намира се в парка на хасиендата на Келер, в големия салон на Преизподня Пет, в тази стая, съвсем наблизо, завинаги... Тя е и мъртва. Почива в своя хладилен саркофаг и навлиза в светлината на Алтаир. Завинаги.

По лицето му пробяга усмивка, пълна с мъка и достойнство. Близка победа, но все още несигурна...

— А сега е мой ред. Присъединявам се към нея. Чуваш ли Живописецо? Това е моето трето желание.

Той отпуши шишенцето. Лъхът на парфюма експлодира в лицето му.

— Така да бъде. Ще удовлетвори желанието ти — отвърна Делфирио, чиято чудновата котешка усмивка се размиваше на екрана. — Впрочем, душата ти ми принадлежи. Все някой ден ще се видим.

Той изчезна. Жос изтръска от шишенцето една дузина яркожълти хапчета, борец се против стазиса, леда, силния мраз, който обхващаше крайниците му, бореше се против уханието. „Още малко време!“ замоли се със сподавен глас. — „Дайте ми още съвсем малко време...“ Хапчетата се носеха, премятайки се в полумрака като пионки от шах в безтегловно пространство. Той вдигна ръка, за да хване две, танцуващи неуморимо на няколко сантиметра от лицето му. Някаква невидима муселинова завеса му пречеше, беше се увила около ръцете и краката му, вече мумифицираше врата му. Уханието спираше хода на Времето

и той се бе оказал негова жертва. Изпразни дробовете си — бе загубил цял век, докато намери подходящия нервен ритъм, докато разграничи употребата на всяко мускулче, направляващо свиването и разпускането в различните телесни кухни, — задържа дъха си... Почувства как сърцето му затупка по-бързо, по-силно, макар че тези думи вече нищо не значеха. Късно, твърде късно. Уханието бе попило в него. Уханието го завладяваше, бе тръгнало на щурм към неговия разум, убиваше го с железните пръти на илюзорните му спомени. Какво казваше Мерсер? Обонятелният апарат прави качествен анализ и разграничаване, доведени до индивидуализиране на всяка молекулярна структура чрез дадена миризма, която ѝ е присъща. Жос мигновено престана да се съпротивлява. Беше се оказал играчка в ръцете на сили, колкото буйни, толкова и противоречиви. Страхът: Делфирио беше удовлетворил неговото трето желание и въпреки това, той все още не умираше. Желанието: бъдещето на Анита може би не беше — той, — извън всякакъв обсег. Угризението: той се готвеше да се впусне по посочения път и Делфирио вървеше редом с него, невидим и безплътен. Накъде? Към какво? Към кога? Любопитството: уханието в момента му разказваше една история...

Каква?

Мястото беше такова, че за него в съзнанието му нямаше достъп /крачка встрани/: сред хрусталаците; но не тези на старата Земя, отдавна отровени и седалища на прекалено многобройни мутации, че да могат да бъдат описани, които обграждаха малката кирпичена църквица в Сан-Жасинто, сякаш отделяха някаква зона със сива, бодлива телена ограда, откъдето децата, избягали от бдителността на майките от Светия Кръст на Спасението, се връщаха с гноясали рани; не бяха и от тези хрусталаци, каквито имаше във фермата на Преизподня Пет, контролирани по генетичен път — високи, елегантни силуети, издигнали се от двата бряга на една псевдо Ориноко... Хрусталаци жестоки — но гъмжащи, масивни, размесени в зелено и черно, насадени преди един милион години, еволюирали по крайбрежието на едно тъмно като олово море и шибани от вятъра. Тяхното ухание достигаше до него от другия бряг на един звезден океан. Той не можеше да знае за него, защото това бе територията, в която човекът щеше да проникне чак след две или три хилядолетия, и въпреки това беше достатъчно да направи /крачка встрани/: плажът

-безлюден и пуст, застлан с влажен пясък. Вдъхвайки дълбоко, той беше способен да почувства неговия мирис — способен да си спомни. Вече съм идвал тук. Тъмносините дюни се сриваха под краката му. Той тръгна напред и направи /крачка встрани/, за да избегне сблъсъка с някакъв крилат червей, изскочил от земята и вдигнал около себе си стълбове от изумруден пясък. С уханието до него достигаха все по-осезаеми усещания: горещината на Слънцето — тази идеална сфера в жълто и зелено, четири пъти по-обемна, отколкото Слънцето в небето на Земята; — слухът, даде си сметка за това, когато успя да изолира този тътнеж, който в началото беше объркал с пулсациите на своето сърце и който много скоро се превърна в песента на вълните, разбиващи се в накъсаните скали, надвиснали над плаща далече на север; вкусът: — този на морската пяна, приятно солена, и този на пясъка, скърцащ между зъбите. Това беше един нов свят. Цял един свят — материален, автентичен... Един свят, изпълнен с нещо, което го викаше — което изискваше неговото присъствие. Той направи /крачка встрани/ и напусна металната повърхност на Преизподня Пет, подчинил се на вече видяното /чутото/ почувстваното /осезаемото/, отхвърляйки в тъмните гънки на своята предисторическа памет знанието и опита в полза на силата на съня...Предизвиквайки физичните закони, действащи в същото това безвреме и опитващи се да придават някаква геометрична форма на всяко тяло от слънчевата система — от най-незримата пращинка на Орт, до самата централна звезда, — той се изтръгна от гравитационния кладенец на своя роден свят, без да предизвика и най-малкото действие противодействие, гмурна се в сянката на Луната, после се устреми към центъра на Галактиката. Мозъкът му обобщаваше, уточняваше и координираше данните, които той му подаваше. Адаптираше ги към неговите възможности за възприемане на действителността. Това прехвърляне в пространството бе по-малко, отколкото обикновена размяна на времеви координати — макар и двете да бяха неразривно свързани, — но Жос имаше нужда от някакви представи, за да запази целостта на своите основни понятия за възприятие. Той видя Земята такава, каквато никое друго човешко същество преди него не я бе виждало, а простият факт, че продължава да я вижда — дори за кратък период от време, — му беше достатъчен, за да избегне разграждането на някои от твърде важните за него физиологични и психологични процеси. Той видя

Земята такава, каквато беше: топка от скали и глина, формирана от демонични сили, разяждана от киселина по повърхността, насичана от зъбите на дълбините. Той видя човешкото гъмжило малко повече да се обединява, малко повече да се разгражда, малко повече да се радва — да разпростира своето раково заболяване в заобикалящото го пространство, да забива харпуни в Марс, Венера, Йо и Титан, а после и по всички Гигантски Острови на Вселената. Да се потапя още за миг в горещата светлина на Слънцето, преди да се впусне в дългите галактически кръстоносни походи. Той видя други форми на живот, други интелекти, друг разум, понякога едва доловими, понякога съвсем натрапващи се с присъствието си, понякога, кой знае защо, прикрити... Той видя как една много древна и много могъща сила изчезва, оставяйки след себе си неподозирано техническо наследство: начинът да се забрави инерцията и да се завладеят звездите. И хората — тези негови братя по нищета и корупция, - преобразени, протеични — болни от идеята да погълнат празното, но готови да го повърнат, за да огладнеят отново, — се впуснаха към по-концентрираната светлина на голямата галактична спирала със своите кораби светове, закърпени с огромни изгаряния и смешни белези от всякакви рани, набъбнали от своите нищожни животи и своите нищожни смърти. Той ги изпревари. В Мъглявините, където хищниците от милиони години безпощадно воюваха, за да оцелеят, в сянката на циклопски руини, но които в дъното на своите зеници пазеха спомена за крехкия силует на един полубог с две ръце и два крака: човекът, който вървеше изправен, изследователят на пространството, укротителят... Приятелят? Той ги последва. На Октомври, чиито планини, прорязани от черни метални жили скоро загъмжаха от колонизатори-дварфи с коси, посипани със златен пращец /мините, тъмнината, слитъците, които трябваше да се изтръгнат на повърхността и да се натоварят на други космически кораби, винаги все по-големи и по-големи, но които в действителност никога не тръгнаха/. Той се гмурна с тях в дълбоките гори на Авранияра, където коронясаните дървета се отлепяха от почвата и по време на равноденствието мълчаливо поемаха надолу към лунната делта. Той яде от земята на Бериан, в чиито соли, може би, се съдържаше безсмъртието, остави океаните на Посейдон да се издигат стремглаво и да го носят, сляп и глух, към пределните граници на чистата атмосфера, катери се по кристалните кратери на Берил. Той се

осъди със своите — за някакъв камък, за някаква жена, за някаква карта, за някаква машина, — но никога не се учуди, че Го намираще там, и там, и там — навсякъде, — готов да купува, разменя и продава, надебелял като добре охранен котарак; Той, който въпреки всичко, никога не бе смятал, че ще може да се изплъзне от строго определените граници на Плодородната Твърдина, където всички пещери, равнини и планини носеха Неговия отпечатък, и който открай време поставяше своите рунически надписи върху всеки един от човешките светове; защото Той — Жос беше продал някога своята душа срещу уханието на един плаж, който щеше да се материализира едва пет хиляди години по-късно. Човекът с Котешката Глава може да прави огромни крачки /и всеки път: мъка, омраза, болка, смърт/. Неговото царство се пренаселяваше, Жос предпочете да го забрави. Плажът се простираше пред него — той беше сигурен в това. Парфюмът от храстите му го доказваше. Той направи крачка встрани, отвори очи. Някакъв дребен силует, някаква едва забележима фигура вървеше по пясъка с крака и гръб опръскани от водния прах на прибоя и с рамене, проблясващи под жълто-зелената светлина на Алтаир. Анита.

— Забележително...

Жос подскочи. Някакъв огромен човек, седнал удобно в сянката на горските храсталаци, го наблюдаваше като едва-едва се усмихваше. Беше облечен в риза от черен плат, в широки, тъмносиви къси панталони и беше отрупан с бижута. Три от тях — големи осмоъгълници с аметистови отблясъци, — бяха вклинени в твърдите мускули на лицето му. Някакво миниатюрно животно, чието рядко руно и заострена муцунка напомняха плъх, се разхождаше по врата му, играейки си с черните плитки на мъжа и надавайки мелодични трели. Жос наблюдава известно време и двамата, без да може нищо на разбере, после се обърна и остави погледа си отново да бъде привлечен от Анита. Край брега някакъв път се виеше сред северните отвесни скали Без да забавя ход, Анита тръгна по него и скоро изчезна зад една настръхнала скала, посипана отвсякъде с раковини.

— Наистина забележително. Откъде сте се научили да говорите на този език?

Мъжът беше станал от влажния пясък, където допреди малко беше седял, и се спускаше към него като изтупваше дрехите си. Жос

направи крачка назад.

— Кой език? — попита с дрезгав глас.

— Вашият — този, който в момента използвате — непознатият се усмихна и допълни: — Който използвате от един час насам, в действителност. Сънувате на глас, скъпи приятелю, не го ли знаехте?

— Дори не си спомням да съм заспивал... — Жос свъси вежди. — Моят език, немският... Значи все още говорят на него?

— Вече не го говорят, горе-долу от четири хиляди години. Но от време на време се случва някой ерудит да го изучава, защото желае да се забавлява. Гражданино, не знам каква е причината, която ви е подтикнала да се изразявате по този начин, но простият факт, че сте попаднали на единствената личност, способна да ви разбере на двеста или триста персека наоколо, ме кара да си мисля, че вие сте нещо съвсем необикновено. Да се представя: Шарл Мерсер — писател и етнолог, ако тези думи все още значат нещо, което не е толкова сигурно.

Акцентът на Мерсер, който даваше преимущество на „п“-тата и на „р“-тата и почти изцяло предъкваше „м“-тата, вклони Жос много по-сигурно към действителността на тази епоха, отколкото щеше да го направи напоеният с йодни изпарения вятър, шибашц лицето му и зеленият пясък под краката му. Той протегна ръка към писателя, който за миг се обърка, но после здраво я стисна.

— Ще ми кажете ли името си?

— Жозе Андриан Ферер. Жос.

— Дошли сте тук, за да изразите почитанията си към Изконното и Първородното, разбира се от начина, по който преди малко проследихте с поглед малкото момиче.

Мерсер повдигна очи към небето без да престава да се усмихва.

— Наистина е вярно, тези малките са много красиви...

„Говори ми за Анита“ — помисли си Жос, търкайки разсеяно бузите си с набола по тях брадичка. — „Но какво ме засяга истинската природа на Времето, какво ме засяга съдбата на хората, живеещи на Преизподня Пет, умрели преди пет хиляди години или все още живи някъде, в някаква точка на Историята, различаваща се от всички останали? Какво ме засяга Земята и Хасиендата на Сеньор Келер, дълголетието на Львовете Пазачи или оцеляването на немския език... Този свят е реален — наистина съществува. От милиарди години се

носи в орбита около Алтаир и в същото време се върти около самия себе си: нощ-ден-нощ-ден, всичко присъства реално и зримо — силата на привличане — посилна на полюсите, отколкото на екватора, и ветровете, отклоняващи се от запад на север и от изток на юг; всичко е безупречно! Притежава даже и една луна, ето, следите от последния прилив по плажа са все още видими... Съществува реално, както и Мерсер с неговия акцент, придобит несъмнено някъде в пространството около Алфа Кентавър, и неговата дипломатична апология за съвпаденията... Ами аз? /Той се усмихна, странно успокоен/. Аз реално ли съществувам? Така, както Анита? Жив ли съм? Стигнах ли най-сетне до нея? След като замених завинаги душата си?“ Да. Да. Да. Да. Да. — Шарл... — Жос впери поглед в очите на писателя, в които сякаш гореше факел на любопитство. - Питам се... Дали ще се съгласите да продължите играта още малко. — Без въпроси? Нищо друго, освен отговори? — Мерсер нададе дълбока въздишка. — Светът е една великолепна машина, изпълнена с желание и безпокойство. Да, защо не? Интересува ви момичето, нали? /Не трябва да се избързва/. — Момичето и всичко останало — отвърна Жос като се засмя. — Всичко останало? Ще ми създадеш работа... — Мерсер се прокашля, после протегна ръка към надвисналите от север скали и каза:

— Да тръгнем в тази посока, ако наистина го желаете. Това ще ни позволи да стигнем навреме, точно тогава, когато ще трябва да се поднесат почитанията. Аз ще говоря. Вие ще слушате. Те се спуснаха през дюнните сред взривове на крилати червеи и известно време шляпаха във вълните — толкова черни и пенливи, че създаваха илюзията като да бяха бликнали от буре с бира, държана дълго време под налягане. Някаква морска птица, след чието люспесто тяло се носеше невероятна корона от разноцветни пера, се изтръгна от небесата и започна да кръжи точно над тях, викайки ги по име. Известно време Мерсер не ѝ обръщаше никакво внимание. След това хвана между пръстите си плъха, откачи го от врата си и съвсем нежно го положи върху главата си. Животинчето веднага се впусна в някакви негови си хम्म, грмм, хम्म, впивайки в същото време жълтите си очи в тези на птицата, която се уплаши и изчезна, гмурвайки се сред вълните. След което, те тръгнаха.

— За пътешественика — започна Мерсер, намествайки краката си в следите от стъпките, които няколко минути преди това Анита беше оставила зад себе си, — Улмарин представлява интересен етап, и то с много неща. Най-напред, защото е красива планета, надарена с флора и фауна, с климат и релеф, които нямат равни на себе си във Вечния Кръговрат на която и да е Вселена. Ох, щях да забравя, на вас всичко трябва да ви се обяснява...Добре, да приемем, че по време на вашето отсъствие, Жос, човечеството...Човечеството... Ха!

Писателят предвзето повдигна дясната си ръка.

— Дълги космически кораби, трюмове, пълни със съкровища от отвъдните светове, капитани и главнокомандващи в униформи... Тук — неприятели. Там — съюзници. И винаги, винаги: голямото никъде. Естествено — няколко войни... В крайна сметка, ние не напуснахме напълно Земята. Тук нашите градове са същите, нашите пътища са павирани със звезди, пристанищата ни са в открито небе. Адът никога не е толкова далече, но какво от това? Ние ще оцелеем и то по-сигурно и за по-дълго, отколкото някога. Ние вече почти не умираме и въобще не говорим на немски... В Града е горещо, Жос. Градът, който основахме с Лишите, Давлините, Ужкайшите — нашите съюзници... Нарекохме Града Кръговрат, защото неговата сянка се разпростира върху всички слънца, сгущени на голямото галактическо колело, защото Стъпалата на развитието са за неприятелите и варварите. Толкова за Кръговрат.

— За мен е удоволствие да бъда турист във вашата компания, Шарл.

— Какво е това — турист?

— Човек, който говори немски.

— Да-а, разбирам... — Мерсер сви рамене, после продължи като посочи скалата с брадичка. — Значи, Улмарин. Красива планета, където вали и духа шестстотин дни в годината; където животните са телепати, а цветята блиндиращи с бодли. Тук никога никой не се забавлява, но понякога идват хора, въпреки всичко. Защото ту е Изконното и Първородно Начало — и малките, девствени момичета. Великият Грим! Предполагам, че искате да чуете цялата история?

Мерсер, който вървеше отпред се спря, внезапно задъхал се, и се загледа в стръмната пътека, виеща се нагоре край скалите. Жос го подмина без да му отговори.

— Добре, съгласен съм — измърмори много бързо писателят и се втурна да го догони. — Но ви предупреждавам, че от този момент навлизаме в територията на голите факти, на Историята, тъй да се каже, хубава мръсотийка, няма що... Това е пространство студено и сухо, пълно с дати и неопровержими събития. Ами легендата? Ами лъжата, удоволствието от нея? Ами аз?

— Разкажете ми, все пак — каза Жос без да се обръща. Разрешавам ви да поукрасите нещата, ако не можете да се въздържите.

— Нали трябва да ви правя компания! Много добре... Преди повече от един век един малък космически кораб, идващ от Кръговрат, кацна на Улмарин. Естествено, не беше за първи път, хората посещаваха системата на Алтаир, но до този момент никой не знаеше какво точно да прави с нейните шестнайсет планети. Най-доброто решение беше всичко да започне от нула, да се направят няколко карти, да се вземе генетична проба от местните видове — просто, за да се има някаква представа. Та, на борда на кораба имаше четирима млади, току-що завършили студентчета, размахващи своите дипломи, които бяха готови да продадат душите си на Живописеца, за да не се върнат с празни ръце. Те се поровиха насам-натам, поразмърдаха се малко, понасъбраха от обидите които им отправиха морските плъхове и птиците... накратко, нищо не свършиха. Докато един ден Изначалното и Първородното не им падна от небето...

— Доколкото ни е известно, то се намираще на борда на някаква зачатъчна космическа капсула, предхождаща Еманципацията, а, може би, и самата Слънчева Ера. Експертите по небесна механика от Кръговрат не можаха да установят началните ѝ координати, липсваше достатъчно информация за траекторията ѝ при навлизането. Пък и в крайна сметка това не е от голямо значение. Изначалното и Първородното идва от никъде. От голямото Никъде. А също и от голямото Никога. Разбивайки се така сред земите на Улмарин, един вид то се предложи на мечтателите. На вас. На мене. На всички. То принадлежи на всички... Благодарение на интуицията на четирима — или петима, от този момент нататък, Историята става доста неточна, — съвсем млади търсачи, които не бяха загубили желание да влязат в легендите. Жос постави крак на върха на скалата и замръзна неподвижно. Под него се разкриваше огромна полусфера, която много скоро той отъждестви като отговор на един от онези гръцки

амфитеатри, чиито холограми бе наблюдавал някога на Преизподня Пет. Постройката беше с дълбочина най-малко триста метра и съдържаше десетки галерии, между които се виеха скамейки, издълбани направо в твърдата, черна скала. Вече имаше няколко зрители, но повечето от местата бяха празни. В центъра /далече отдолу и наполовина прикрит в полумрака/, се издигаше олтар, над който се беше възправила прозрачна вула^[4]. Жос стисна и бавно отпусна юмруци. — Това място... — ... Няма име — намеси се Мерсер, изправяйки се до него. — Става дума за мястото, където се изразяват почитанията, това е всичко. Понякога митовете възникват съвсем скромно. Елате. Писателят го хвана за рамото и го поведе към централното пространство. Анита вече беше там, заета с нещо около вулата. Беше облечена в черно сари и бе стегнала косите си с кожена лента. Жос дълго я гледа. Приличаше на жената, която бродеше в спомените му. Зад себе си той чуваше разговорите на тълпата, която лека-полека заливаше скамейките, но не ѝ обърна внимание. Не: тя не приличаше точно на нея. Беше малко по-млада. На двадесет години? На двадесет и една? Той отвори уста.

— Анита?

Тя се обърна, вгледа се в него и се усмихна, но нищо не отговори.

— Те са неми — прошепна му Мерсер. — Всичките.

— Всичките... — Жос поклати глава. Думите се нижеха в него, лишени от смисъл. — Какво искате да кажете?

— Малките момичета. Те не говорят — никога. Никой не знае защо.

Жос се завъртя на пети и се обърна с лице към амфитеатъра. Вече половината от местата бяха заети. Жос присви очи. Някои от момичетата бяха голи или просто само с набедрена препаска. Други, напротив — носеха тежки дрехи, с всякакви форми и цветове. Косите им също бяха различни. Тези тук ги бяха сплели в сложен кок, онези там — задържащи ги с диадема или лента; трети, още по-нататък, ги бяха пуснали свободно да се разливат по раменете ми. И възрастта на нито една не отговаряше напълно на другите. Но всичките бяха...

Анита.

Жос затвори очи, готов да завие. „Живописеца“ — помисли си той и почти чу циничния смях на разноцветното създание да се

извисява като хищна птица във въздуха над арената. Погледна отново. Тя /те/ беше /бяха/ все още тук. Подобна/ни/. Еднаква/ви/. Изключителна/ни/. Неговата любов, умножена хилядократно. Той протегна ръка, за да прегърне тази, която се намираше до него — за да се увери в нейната плътност... Мерсер го спря. Сложи ръка на рамото му и го накара да отстъпи назад, нашепвайки му с изключителна нежност. — Не можете. Никой няма право на това. Те са недосегаеми. **ТОВА Е ЖЕНА МИ!** /за малко да извика/. — Кой казва това? — просто изпъшка той. — Никой. Те линчуват онези, които биха се осмелили да го направят. Овладейте, се колкото и да са силни халюцинациите ви. — За по-малко от миг писателят се поколеба. — Или поемете позора на действителността. Жос не отговори. Анита — създанието, което близо до тях стоеше до олтара, беше престанало да им обръща внимание. Беше се отдало изцяло на своята задача. Петдесетина металически урни, които несъмнено изникнаха изпод земята след фокуса на някой драгоманин, се бяха появили около централната вула. Бяха почти изцяло запълнени с някаква червеникава каша, в която момичето хвърляше кафеникави камъчета. Тогава се получаваше бавна химична реакция, при която се отделяха тежки сивочерни кълбета гъст и ухаещ дим. Амброзия; муска; мляко; откъснати цветя.

Седнал на първия ред сред двойниците на жена си, умряла преди пет хиляди години, Жос виждаше как уханието се материализира, как се издига, как изпълваше, издигайки се нагоре, малко по малко центъра на амфитеатъра като някаква гигантска, току-що съживена птица. За малко да се поддаде на илюзията. Не беше трудно; беше същото /както винаги/. Същото ухание, както онази вечер, когато — да. Той можеше да го направи. Той би могъл /винаги/ отсега нататък. Той щеше да тръгне обратно, щеше да върви по тесните, лъскави коридорчета на Преизподня Пет. Можеше да се спре, далеч от оживлението на жилищните модули, да застане срещу огромното пано от кристал-К и да съзерцава Земята, тази синя топка, същата картина, абсолютно същата, както онази вечер, когато /да.../, после да поеме отново, още да обикаля, мракът щеше да се съгъстява и шумът, този неясен човешки прилив, смеховете, музиката. Това нямаше да е трудно — не -с уханието, което щеше да го води: аз вече съм бил тук /помисли си той/, аз съм си у дома — така поне ми се струва. Той се наслаждава за миг на красотата и лекотата, с която плувците преминаваха от една

платформа на кораба в друга, спомняйки си за първия път, когато беше облякъл неудобния скафандър под подигравателните погледи на ветераните, за да отнесе някакъв орган за присаждане от фоточувствителни клетки чак до щурмовия борд на Големия Небесен Платноход. Както Грим, който тогава беше млад. Усмивайки се, той подмина илюминатора, поздрави с махане часовоя на пост пред хидропоничната ферма. Той се намираше на Преизподня Пет, това беше неговия свят, далече от задушавачата се Земя, далече от гъмжащите, пренаселени градове и от ревнивата ярост на латифундистите. Тук-там сред тревата във фермата се мяркаха бледолилави цветя, всеки можеше да дойде и да се търкаля на воля отгоре им. Той беше горд с онова, което бе свършил тук — горд от онова, което бе станало със станцията по време на неговия мандат. Неговото дело бе намирало многобройни отгласи, там долу... В Сан-Жасинто всеки първи ден от пролетта вярващите казваха молитва за него. Водачът, Главнокомандващият не ги беше забравил. Той беше горд с Анита. Докато се приближаваше към техните покои, стопи му се, че долавя нейния парфюм — някаква смесена миризма, едновременно едва доловима и жестоко натрапваща се, подобна на тази, която придружаваше ритуала по изразяването на почитания пред Изконното и Първородното, някога на Улмарин. Той отвори очи. Мерсер и плъхът му го наблюдаваха с любопитство. — Спяхте ли? — Не знам — отвърна отпаднало Жос. Посочи с брадичка към сцената и вулата, зад чиито стени се различаваше тялото на Анита, облечено в най-хубавата рокля, която Компютърът на Преизподня Пет бе имал някога в склада си.

— Клонинг ли са направили от нея?

— Да, екипът, който беше на борда на кораба. Една голяма и красива загадка... Защо, как мислите, тези млади вълчета са се забавлявали да създадат от всички частици една независима култура, вместо да се върнат в Кръговрат и да спечелят слава и богатство?

— Не са ли ги питали?

— Никога не ги откриха. Когато тридесет години по-късно поредната експедиция кацна на Улмарин, вече имаше няколко хиляди такива малки момичета. Но нямаше никаква следа от първия екипаж, освен един /неразбираема дума/... Простете, един корабен дневник,

хм, информационен, така ли се казва? Всичко, което знаем, сме научили оттам.

Гласът на Мерсер се снижи с един тон:

— Те са ги убили. Твърде вероятно, още когато са се научили да използват — да видим, — генетичните манипулатори на борда на кораба.

Жос поклати глава.

— Но как те се възпроизвеждат?

— Изключително чрез клониране. Когато някоя от тях стане на двадесет и седем години, умира и веднага се появява друга. Това е една съвсем малка цивилизация, чието начало и край никой не може да разбере. В крайна сметка, те живеят без да творят, без да говорят, без да обичат... За да умрат и да започнат нов цикъл. Това е толкова абсурдно, колкото и безконечния щурм на звездите.

— Те обичат — каза Жос с леден глас. Той видя как на платформата момичето, облечено в черно, хвърля последните си камъчета и добави:

— Просто един спомен.

— За уханието ли говорите?

Жизнеспособността на твоя разум ме впечатлява, простосмъртни човече. Жос закри с ръце очите си, помъчи се да се пребори със стазиса, леда и силния мраз, който обхващаше крайниците му. „Още малко време — помисли си. — Дай ми още съвсем малко време!“

Мерсер продължаваше да говори:

— Това е идея, която ми хрумна ей така — вродена памет. Някои поведенчески реакции са вписани в механизмите на растежа — включително и тези на нервната система. Как се наричаше това?

Жос намери някакво разрешение. Изпразни дробовете си — бе изгубил цял век, докато намери подходящия нервен ритъм, докато разграничи употребата на всяко мускулче, направляващо свиването и разпускането в различните телесни кухни. „Синаптична пластичност. Невроните могат да бъдат преобразувани под въздействието на някакъв външен стимулатор, на някаква информация. Мисля, че именно заради това е ритуалът с уханието“. Не дишай. Забрави. Живописеца няма да те отпрати никъде, където не си бил. А тук вече... Анита не може да бъде докосната. Върви си. Ти нямаш повече нужда от него. Можеш и сам да се справиш. Жос тръсна глава. Какво казваше

Мерсер? „Обонятелният апарат прави качествен анализ и разграничаване, доведени до индивидуализиране на всяка молекулярна структура чрез дадена миризма, която ѝ е присъща. Разбирате ли какво означава това?“

— Да — отвърна той. — Те не говорят, защото не са тук. Уханието им напомня за онова, което е било и им позволява винаги да живеят.

— Това е само спомен, приятелю. Един сън, нищо повече.

„И това съм аз“ — помисли си Жос. — „Аз съм този, който ги научи на това.“

Той се усмихна. Отивам си, Шарл. Писателят го стрелна с очи. Скъпоценните накити, вклинени в плътта му, силно блестяха. — Добре, но какво е вашето предназначение, този път? — Съжалявам, не разбрах. Поне не навреме. Живо писеца ме използва. Той искаше да има звездите, аз също. Моя е грешката, ако сте го намерили сред Мъглявините, на Октомври, Бериан или Авранивра. Той седна на раменете ми, защото нямаше какво друго да прави. Остави се да го нося и изчака да си спомня за бъдещето. Аз си спомних. За Улмарин, морето, крилатите червеи... Храсталаците. Мислех, че ще бъда сам, но виждам че съм обрекъл цялото човечество. Мерсер вдигна рамене, явно объркан.

— Не е срамно да разделиш съдбата си с хиляди други.

— Но аз няма да я разделям, Шарл — отвърна с тих глас Жос. — Сега аз вече знам как да ѝ се изплъзна.

— Толкова по-добре за вас.

Писателят се усмихна съчувствено. Жос му отвърна със същото.

— Благодаря, Мерсер, така ми е по-леко.

Сега.

Зачертай.

Заличи.

Изтрий.

Шумът е без значение. Материята не е важна. Баграта е слаба.

Единствено уханието е от значение.

Усещаш ли го? /Улмарин, един век по-рано. Той си спомняше. Амфитеатърът все още не съществуваше. Той си спомняше за соленото благоухание на пяната, пълзяща по скалата точно на това място. Храсталаците бяха някак си по-малко, може би дори събрани на едно

място, като че ли в килимче, разклащано от заядливата игра на вятъра и плаващите дюни. Той си спомняше за техния възкисел, свеж аромат. Плажът бе малко по-тесен, Земята по-близо до брега. Той можеше да си го представи. Беше лесно. Бе достатъчно да задържи от носещото се край лицето му ухание онова, което точно бе нужно. И да го класифицира в съзнанието си./

Усещаш ли го? /Царството на Делфирио, все така закотвено в пределите на Плодородната Твърдина, сега се простираше извън половината от звездите на Млечния път и наброяваше над стотици милиарди живи същества. Някои от тях човешки, други не. Той наблюдаваше всички, търпеливо, знаещ, че малцинството от тях ще може да му се противопостави, но по-голямата част от стадото щеше да се яви пред триглавото куче, когато удареше часът. Самият Делфирио се намираше на Сребърния Павилион — една малка, ледена планета, на повърхността на която шепа изоставени заселници постепенно забравяха светлините на Кръговрат и възстановяваха мрака на древните племена. Възседнал един стар гардероб от бяло дърво, той чакаше ридаещият в краката на мъртвата си жена старец, да пожелае да просветли своя ум, докато Жос изведнъж изчезна. Той го търси под дърво и камък цял век, изпраща демоните си в четирите краища на империята, бе стигнал дори дотам, че се наложи да иска аудиенция с Великите Зли Сили. Но никога не го намери/.

Сънуваш ли?

Седнал в амфитеатъра на Улмарин сред клонингите на Анита Келер, етнологът и писателят Шарл Мерсер, който въпреки всичко бе и голям пътешественик — следователно малко чувствителен към спектакъла на сътресенията на Вселената: тази чудесна машина, пълна с желание и безпокойство, така, както той самият бе написал в „Звезден Рай“, неговото най-велико произведение, — и на който се харесваше да припомня това пред всяко любезно ухо; — същият той нададе дрезгав вик, когато Жос се изпари. Но въздухът, пропадайки в празното, оставено върху каменните скамейки от призрачното му тяло, предизвика определено по-силна експлозия.

/Никой не може да узнае, че Мерсер, за съвсем кратко време беше загубил своето самообладание./

Спомняш ли си?

Той се събуди триста години по-рано. Беше вечер. На хоризонта, далеч отвъд непокътнатата скала, трептеше жълто-зеленият свод на Алтаир, сякаш се колебаеше дали да отстъпи място на нощта. Жос се усмихна. „Утре“ — помисли си той. — „Те ще се приземят утре. Аз ще науча езика на Кръговрат — сигурно имат необходимото оборудване на борда. Ще им кажа, че съм корабкрушенец, че моят кораб се е изгубил и потънал в морето. Вероятно те ще се разсмеят, като видят някакъв си въшльо от ниско Стъпало на развитие. И то в такова окаяно състояние. И какъв грубиянски език има само! Но в крайна сметка ще ме приемат. Аз ще им покажа птиците телепати на плажа. Може би ще пленим една две, за да вземем генетична проба от местните видове — просто, за да има някаква представа. Те ще ми обяснят какво да правя, а също и как да нанасям бележки в информационния бордови дневник. След това, когато всичко вече ще съм разбрал, ще ги убия и четиримата. Малките момичета, тъй наречените инфанти, принадлежат на всички. Но Анита е моя.“ Той се засмя, предвкусвайки своята блажена самота Аз съм Повелителят на Уханията.

[1] ХЕРОС — от гр. — герой; /мит./ — победителят на Антей. / бел. пр./ ↑

[2] Латифундисти — /исп./ латифундия — чифлик, чифликчия в Южна Америка /бел. пр./ ↑

[3] Евгеника — наука за условията на възпроизводството и подобряване на човешката раса /бел. прев./ ↑

[4] Вула — папска грамота /бел. пр./ ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.